

UJVIDÉKI ÚJIRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 12 kor. Fél évre 6 kor. Negyed évre 3 kor.



Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.



Feladós szerkesztő: MAYER JÓZSEF
Társaságvezető: DR. KÖNIGSTADLER OTTÓ

Felrugják

a kofa kosarát a budapesti piacon és a kofát megcibálják a vevők. Összetörik a tojást. Kiborul a borsó. Megritkul a kofa haja. — Nem tudjuk kárhozatni a rugdosókat. Segíts magadon, az Isten is megsegít. Akit folyton pofoznak és rugdálnak, végre is visszapofoz és visszazug. És van-e összepofozottabb társasága a világnak, mint a városok vásárló közönsége? Az élelmiszer uszorások eldorádója a magyar város. Itt szabad nekik minden. Aranyfogók csergedeznek a szemérmetlenek zsebébe. Ugy fekszenek a jólétben, mint az a bizonyos jóllakott állat a pocsolójában. S körülöttük a türhetetlen drágaság sivatagja, amelyben emberek százai kilógó nyelvel futkosnak egy falat eleség után. — Bizony régen kellett volna már az a rugás, amely a főváros piacán megtörtént. Talán magát az uszorát is kiléhetett volna rugdálni minden városból kellő időben, jól alkalmazott rugással. Nálunk, Ujvidéken, még nem jutott ideig a dolog, de — a jelek azt mutatják, hogy nincs messze a piaci összeverekedés. Itt azonban aligha nem fordított sorrendben következnek majd egymásra a tragikus jelenetek. Ma ugyanis a zöldségpiacon láttunk néhány kofát színéből kikelve azért mert egy szegény cselédleány 8 fillérrel kevesebbet mert beigréni a főzélkéféért s ha a cselédleány vissza nem vonul, hát aligha menekülhetett volna onan ép bőrrel. A mi kofáink tehát valószínűen átveszik a fővárosi közönség szerepét s ők támadnak majd a vevőre, mert bátorságot vesz magának arra, hogy — alkudjék, vagy nagy szerényen kijelentsé, hogy túl magas az az ár, amit egyik-másik élelmiszerért kérnek. Ezt az időt azonban kár lesz bevárni, mert utcai veredést rögtönözni kofák és vevők között, még akkor sem épületes dolog, ha háboru van s ha az élelmiszerkereskedők indokolatlan áremeléssel bosszantják is a közönséget. Jó lesz tehát alkalmas intézkedésekkel ezeknek a kellemetlenségeknek elejét venni, mert már vagyis eleget szenvedtünk, miért drága pénzért fejtenk, orunkat beveretni, ruhánkat összetépetni, amikor alkalmas rendszabályokkal igazán célt lehetne érni. Élvegre még sem az élelmiszerárús a világ legnagyobb hatalmassága, ki előtt tétet-fejet kell mindenkinek hajtani s kinek kimondott szavát a huszadik század szentírásának kellene tartani.

Az ujvidéki piac háborus rendje.

Kedden volt a piac első megrendszabályozott napja. Szükségessé tette ezt az intézkedést az a példatlan vakmerő uszora, amelyet a piaci árusok a nagyközönségen véghezvittek. Egyetlen védekezésük, hogy a termelők viszont őket uszorázzák ki és így kénytelenek a hallatlan magas árakat a közönségre áthárítani.

Városunk tanácsa, mely a háboru alatt minden téren a lelkiismeretes és azon is túl terjedő kötelességteljesítésnek gyönyörű példáját szolgáltatja, — az élelmiszerkérdésben túlmélt a megengedett és eltűrhető engedélyesség határán. A vérszemet kapott lelketlen kufárok azt hitték már, hogy az uszora határa is a végtelenségig elnyúlhat.

Anélkül, hogy az élelmiszerdrágítás körmönfont bűnös üzemét részleteznék, elég egyetlen példát felhozunk, — hétfőn egy nagyobb uborka darabjáért 2 korona 40 fillért kértek el, — és így minden kivételes és drákói eszközt csak gyenge simogatásnak kell tekinteni, mely ennek az állapotnak gátat akar vetni.

A városi tanács türelme végre elfogyott és belátta, hogy a szép szó nem használ, az erős kéznek kell következnie, különben Ujvidéken csak Krözusok fognak élelmiszerrel táplálkozni.

A városi tanács a piaci árusok megrendszabályozásával kezdette, és hisszük, hogy a megkezdett uton nem fog megállani, hanem az élelmiszerkereskedők, termelők féktelen kapzsígasúgra is erélyes intézkedésekkel — hangfógot fog tenni.

A keddi első háborus piac, — amelyről a fáma azt regéle, hogy a sztrájk jegyében fog lezajlani, — normális kiterjedésű és megszokott méretben forgalmas volt. Az árak ellenben a legtöbb élelmiszerárú a hétfői árakhoz viszonyítva 15-30%-al olcsóbbak voltak, a mi az akció első sikerét jelenti.

A hétfői tanácsülés ugyanis keddre a következő piaci árszabást állapította meg: Zöld borsó (hüvelyes) nagypiacon 30 fill., ko-

fáknál 84 fill. Zöld bab nagypiacon 80 fill., kofáknál 88 fill. Ujburgonya nagypiacon 16 fill., kofáknál 20 fill. Zöld hagyma (1 csomó) nagypiacon 6 fill., kofáknál 8 fill. Foghagyma (1 csomó) nagypiacon 12 fill., kofáknál 14 fill. Uj káposzta nagypiacon 50 fill., kofáknál 60 fill. Zöldség (1 csomó) nagypiacon 4 fill., kofáknál 5 fill. Karaláb (1 csomó 3 drb.) nagypiacon 12 fill., kofáknál 15 fill.

Aki ennél magasabb árt kér, vagy magasabb áron vesz, kihágást követ el és szigorúan meg lesz büntetve. Felhívjuk a közönséget, hogy legyen a rendőrhatalom segítségére és mindazokat az eseteket, amelyek az árszabástól eltérést mutatnak, hozzák a piacon ügyeletes szolgálatot teljesítő rendőrök tudomására. Ez nem besugás, ez a nagy közönség iránti kötelességteljesítés.

Csütörtökre a városi tanács a következő árakat állapította meg, a melyről az alábbi hirdetmény szól:

3921. sz. kpt. 1915.

Hirdetmény.

A piaci rend tárgyában kiadott 3038. kapt 1915. sz. hirdetményem alapján közhírré teszem, hogy a termelők illetve elárusítók a következőkben részletezett árak szerint kötelesek adni a portékájukat:

Vajhab a termelő 50 fill., az elárusító 56 fill., Zöld bab a termelő 30 fill., az elárusító 34 fill. Hüvelyes borsó a termelő 30 fill., az elárusító 34 fill. Ujburgonya a termelő 16—20 fill., az elárusító 20—24 fill. Zöld hagyma csomója (csomóban 4—3 drb) a termelő 6 fill., az elárusító 8 fill. Fokhagyma csomója (csomóban 3—4 drb) a termelő 10 fill., az elárusító 12 fill. Uj káposzta fej a termelő 20—30 fill., az elárusító 26—36 fill. Zöldség csomója a termelő 4 fill., az elárusító 5 fill., Kalaráb csomója (csomóban 3 drb) a termelő 12 fill., az elárusító 14 fill.

Aki ezen meghatározott áraknál többet követelni merészel annak eljárását visszaéletesnek fogom minősíteni és az 5600.914. B. M. elnöki sz. körrendelet alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtom.

Megjegyzem, hogy ezen rendelkezések az 5 óra utáni nagybani árusításra nem vonatkoznak. Ujvidék sz. kir. város rendő-

főkapitányi hivatala 1915. évi június hó 17-én.

Payerle
főkapitány.

Payerle Nándor főkapitány 1 rendőrtiszt, 2 altiszt és 16 rendőrből álló piaci rendőri kirendeltséget létesített, amely naponta a visszaélések meggátolására a közönség rendelkezésére fog állani. A rendőrség a mérlegelést is ellenőrizteti és új mázsákat szereztet be.

A rendőrség felhívja a fogyasztó közönséget, hogy a piaci bevásárlásait 1/25 óra előtt eszköztesse, mert akkor lényegesen olcsóbb, mint ha azt később tenné.

A piaci árusok ártáblákat alkalmaznak sátraikra, a melyek a napi árakat tartalmazzák.

A keddi első háborus piaci napon a felhozata igen kielégítő volt, így 200 kocsni burgonyát hoztak a piacra. Ha egyik-másik termelő távol is marad a piactól, ez legfeljebb a jobb és későbbi beérését fogja eredményezni, a mi csak átvőz lehet, mert Ujvidéken korai hüvelyesek vannak és később már e cikkeken hiány mutatkozik.

A városi tanács az élelmiszerkérdés radikális és végleges megoldásával egyidejűleg a napszám, fuvarbér, favágás, tisztí felszerelési tárgyak és más cikkek árait is meg fogja állapítani azzal, hogy azon tulmenő árkövetelés uszorát képez.

Tegnap 233 dísnót hoztak a városnak hízalás céljából, ma éjjel 52 kövér sertést hoznak, a melynek kimérése sürgősen fog eszközöltetni.

Két-három napon belül a piaci rend teljes lesz és ha a fogyasztók ebben a hatóságot segítik, úgy ez a kérdés sikeresen lesz megoldva.

Itt említjük meg, hogy Payerle Nándor, városunk fáradhatlan főkapitánya, aki annyi melegséggel gondoskodik a közéletmezés zavartalan biztosításáról, vidékről beszerzett újabb sertésrakományt szerzett közönségünknek olcsó húst.

Hogy az elárusítás decentralizálódjék, az addig csak a halpiacon volt elárusító helyiség fenntartása mellett a Zrínyi Ilona utcai Obermüller-tele hentesárugyár helyiségeiben a második

sertéselárusító helyiséget szervezte, a honnan az I. negyed lakossága fedezheti szükségletét.

Payerle főkapitány tervbe vette, hogy a Kossuth Lajos utcában az egyik mézsárszékben marha és borjúhus hatósági mézsárszék-eket is létesít.

Mindezek bizonyára széles körben elismerést és megnyugvást keltenek.

Közigazgatási bizottsági ülés.

A közigazgatási bizottság e havi rendes ülését hétfőn, e hó 14-én d. e. 11 órakor tartotta meg a város háza kis tanácstermében, a melyen *Mathkovits* Béla főispán elnökölt és azon, mint a közigazgatási bizottság tagjai: Jelen voltak. Prof. *na* Béla polgármester, Szaor Mihály kir. pénzügyigazgató, Fuchs István kir. műszaki tanácsos, Faragó János kir. tanfelügyelő, Karácsonyi István kir. ügyész, Balku Gyula gazdtügyi felügyelő, dr. Szabó Lajos tisztii főügyész. dr. Marczekevich Imre főjegyző, dr. Wagner Károly főorvos, Molnár Hugó, dr. Szelezák Lajos, Grossinger János, Balasa Henrik bizottsági tagok. Dr. Beloharszky Adolf kir. aljegyző tb. tanácsnok vettek részt.

A szokások havi jelentéseken kívül *Wagner* Károly dr. városi főorvos a következő egészségügyi jelentést terjesztette elő:

Van szerencsém jelenteni, hogy a közegészségügyi állapot május hónapban elég kedvező volt, úgy az általános halálozás mint a fertőző betegek száma csökkent.

Bejelentettek 6 vörhenyet, 3 difteriát, 16 kanyarót, 1 hűkhurutot, 3 hasi hagymazt, 6 hólyagos himlőt és pedig 2 katonát és 4 polgárit, 2 nyakszirtmervedést és 1 kiütéses tifuszt katonai egyénnél, 3 fültömírgylobot. A halálozások száma a városban és a közkórházban 59 és 1 halvaszületés. Ezek közül 24 volt g. kel., 23 rom. kath. 7 református, 4 evangélikus és 1 izraelita. Fertőző bajokban elhalt 13 tuberkulózisban, 1 nyakszirtmervedésben és 1 kanyaróban. A közkórházban április végén ápolás alatt maradt 87 férfi 99 nő, felvettek május folyamán 68 férfit és 58 nőt, a hó végével ápolás alatt maradt 75 férfi és 83 nő.

Május hó folyamán megvizsgáltattam 148 tejmintát melyből 112 kifogástalan volt, 36 felőlbőzött vagy vizezett volt. Többiben istálló próbával vett minták rendkívül alacsony zsirtartalma-
aknak bizonyultak, ezek ellen büntető eljárás nem lehetett indítani, a vegyvizsgáló állomás veze-

tője azonban az ilyen tejforgalomba hozatalának eltűltására felterjesztést tett a földművelésügyi miniszteriumhoz. Egy esetben kolbásznak salétrommal való festése miatt indított eljárást.

A közigazgatási bizottság ülése a napirend letárgyalása után délre már véget is ért.

Szegény kis karrier története.

— Egy ujvidéki adótsízt hősi halála. —

Ez a história olyan szerény, hogy aki nagy igényekkel fog az események olvasásába, jobban teszi, ha mindjárt el is megy mellette. Egyszerű története az állam szegény kis szolgálójának. Bolyonganak sokan abban a nagy pusztaságban, az ígért földje a magasabb fizetési osztály, de kevesen érik el. Mostanában a rendesnél is kevesebben. Egyszerűen nem jut rá idejük, meg kell halniok a hazaért.

Lantos József volt ujvidéki adótsízt ezelőtt tizennegy évvel indult meg, hogy karriert csináljon. Tizennyolcéves mult, letette az érettségét s a jó állam-nyát akarta szolgálni, amely gondoskodik fiairól, ha nem is fűrésztii valamennyit tejbén vajban.

Személyi táblázata, az állami előhaladás minden lépcsőzetével, a következő: 1901. december 31. a zombori pénzügyigazgatóság az ottani adóhivatalhoz díjtalan gyakoronokká nevezte ki. 1902. január 4-én leteszi az első esküt. 1902. július 9-én díjas joggyakorom lesz az öbessai adóhivatalnál 800 korona segéllyel. 1903. október 9-én a pénzügyminisztérium az ujvidéki adóhivatalhoz ideiglenes adótsízté nevezi ki. Fizetése 1000 korona és 420 korona lakáspénz. 1904. január 31-én (az 1904. évi I. t.-c. alapján) 400 korona személyi pótlékot kap. Ugyanezen évben szolgálja le egyéves önkéntesi esztendőjét.

1905. október 14-én adótsízt lesz a zombori adóhivatalban. Fizetése a régi 1000 korona. 420 kor. személyi pótlék, 420 kor. lakáspénz. 1905. december 3-án, a változatosság kedveért, a turóc-szentmártoni adóhivatalhoz helyezik át. 1907. november 13-án a szabadkai adóhivatalhoz kerül. 1908. július 7-én az ezer koronás fizetése mellett 600 korona lesz a személyi pótléka, a lakbér marad 420. 1908. december 8-án a pénzügyminisztérium áthelyezi a kulai adóhivatalhoz, ami 100 korona veszteséggel jár, mert a kulai adótsízt lakbéré csak 320 korona. 1909. február 28-án végre

rá is ragyog a nap. Adóhivatali segéd lesz 1600 korona fizetéssel és 360 korona lakbérrel.

1910. március 11-én áthelyezi a pénzügyminiszter a szolnoki adóhivatalhoz 1600 korona fizetéssel, 400 korona személyipótlékkal és 720 korona lakáspénznel. Erre már meg lehetett nősilni. Nagy mereség volt ugyan, de a fiatalág rózsaszinben lát mindent, mert hályog takarja a szemét. A szerelem folytán tudni-illik, amely eltűri a szerény viszonyokat s úgy becszt — képzletben — mindent, hogy a világ legjobb gazdasszonya sem különben. Szegedi lánynak, *Schwarz* Szerénának esküdött örök hűségét.

Három év mulva a létrafokon 200 koronával emelkedett személyi pótlék címén a fizetése (egy kis fücska egészítette ki a család-ot), majd rendes járandóságban kapott még egyszer 200 koronát.

Mindez nagy boldogság volt, biztos — bár lassu — haladás az állami létrán, míg a mozgósításkor behívták. Tartalékos hadnagy volt, habozás nélkül kellett mennie a háboruba, ahol már október 18-án meghalt.

Mondtuk a bevezetésben, hogy semmi rendkívüli nincs a históriában. Csöndes akkord az egész, eltűnődhet rajta, akinek kedve van hozzá, hogy mennyire típusa szegény *Lantos* József a háboru áldozatainak.

Szolgálta az államot 12 évig, 9 hónapig és 14 napig Zomborban, Óbecsén, Ujvidéken, Turóc-szentmártonban, Kulán és Szolnokon.

A haza védelmében — bizonyára fokozotabb marsban — csak 79 napot töltött. A galiciái Chyrov temetőjében pihen s még csak egyszer fogják áthelyezni, amikor ugyanis hazahozatja az özvegye a hazai földbe.

HIREK

Bucsuszó!

Tudod-e mi a bánat? Az a lelki bankódás, mely testi fájdalomig fokozódik és tépi a keblet, reszti a szívet, — nem a költői szívet, a mely szeret és gyűlöl, hanem azt a telt izmot, a vér kis hajtányát, mely egyszerre elefejtii köznapi kötelességét, és hanykolódni kezd, mint fogoly madár, — nem bírja el az agy leközölt tulcsigázott benyomásait.

Először láttalak életemben, de egyuttal utoljára, mert elmentem tőled örökre. Világosan halottam, hogy mondottad nekem hang-

san, a száddal, élő nyelven, „szerelek”. Ez nem képzelődés, hiszen megkülönböztettem jól a nyelvet, melyen mondottad. A lárna dacára te is hallottad viszonzásomat: „én is szeretlek”. Akkor, hogy van az, hogy mégis elmentem? Hát el kell válni azoknak, akik szeretik egymást? Vagy csak saját vérem lüktetését hallottam? Jaj, megszakad a szívem.

Hiába próbáltam beszélni lelkemhez a fákról, mint a természet rabjairól, a növények szerelméről, a víz csodáiról, — a refrén az volt: többé nem fogom látni soha.

Imádom a természetet, egynek érzem magam minden teremtet lényvel s érzem, hogy bennem is az az ütőer lüktet, amely az életet adja az egész természetnek. Azok a titkos erőforrások, amelyekből minden élőknek innia kell, kinyillanak előttem, s én érzem a meleg áramot az egész testemben s fiatalnak, egészségesnek érzem magam.

Egyet azonban nem találom sem magas hegyekben, sem távol országok mezein s nem hozza nekem a legtisztább tengeri szálló sem — s ez: szeretet. Pedig oly éhes vagyok, szívem úgy könyörög egy kis női szerelemért. Nem a durva érintés, nem a szenvedély és testiség után vágyom. Inni szeretnék a költői szerelem illuziói serlegéből anélkül, hogy utána szégyenkezni, vagy sajnálkozni kellene.

Mikor megláttalak valami tiszta meglátás szállott meg. Világos volt előttem, hogy mint a kalitkában felnevelt kanárinak, fogalmam sincs az életéről. Olyan csodálkozva néztem mindenre, mint az erdei állatok, melyek még lövést nem hallottak és az ember őket még nem bántotta.

Amennyire lehetett palástoltam zavaromat, gyerekes felindulósomat.

Turido szerelmét oly bensőséggel és igazsággal leheltem ki, hogy éreztem most tartod kezében szívemet s e pillanatban föled függött, hogy eltegyed-e azt magadnak, s elvigyed örökre, avagy nyomjad agyon kis marokban.

A szemed úgy mosolygott, az arcod kivolt melegedve, én pedig azt mondtam egész hangosan — csodálom, hogy mások azt nem hallották — nézd, hogy csökolnak téged szemeim a nekem szóló mosojért. Mint Faust odaadtam volna Mefistónak a lelkemet édes kezéd egy cirógatásáért, simogatásáért ha fejedet szívemhez szoríthattam volna, ha veled mehetnék végig...!

Nem mertelek volna megszólítani semennyiért a világot, mert

egészen bizonyosan megnyílt volna a föld lábaim alatt és elnyelt volna mint Kóré, Dathan és Albiront a pusztában.

Próbáltam elővenni jobbik eszemet és gondolkoztam: hiszen ez idegen ismeretlen teremtés, ki tudja mily jellemvonásokkal, — nekéd meg az ugvis mindegy, céltalan gyerekjáték az egész. De nem, nem engedem bemocskolni ideáloimat. Ő szeret engem ez oly valóság, mely felér mindennel meg van áldva az életem, mert keblem befogadta a termelő lehelletét s megismertem mi az „szeretni“!

Félek ugyan attól, hogy az utolsó életeneigám és nyugalom is kockán forog, de még sem... Szeret és elmondtam. Mondta, hallottam hogyan mondta: „hidd el szeretlek“! Az el kell hinni... hinni... és mégis el kellett mennem. R.

Két vaggon liba. Ennyit szeretett be a hamarjában a városi tanács megbízásából *Payerle* Nándor főkapitány, dr. *Tapovica* György városi tanácsnok valamelyik szerémségi községben és a küldemény már utban is van Ujvidék felé, ahol bizonyára nagy kelendősége lesz, mert a város által vásárolt és eladandó libák sokkal olcsóbban jutnak a nagy közönséghez, mint amily áron azokat a piacon lehetne beszerezni. A városi tanács igazán hivatásának magaslatán áll, ha a város polgárságának élelmiszer-szükségletéről ily figyelmes lelkiismeretlenséggel gondoskodik. A városi tanács úgy látszik kezd megbarátkozni azzal a sokak által melegen óhajtott eszmével, amelytől eddig érthetlentől idegenkedett, hogy a városi közéletmezést csak hatósági élelmiszer-árúsítással lehet a lelketlen uszorások karmaiból kiszabadítani. A jól bevált sertésus elárúsítást kövesse a többi élelmicikkeknek árúsítása. A fogyasztóközönség hálásan fog ezért adózni. Az élelmiszerkereskedők pedig lejjebb fognak menni az árakkal.

Pekló Béla újabb adománya. *Pekló* Béla polgártársunk, aki már eddig is jelentékeny összegekkel adakozott a hadi jótékonykúsz különféle céljaira, legutóbb 1500 koronát fizetett le a főispáni hivatalban az Országos Vörös Kereszt Egyesület céljaira azzal, hogy ezen összeg a központi igazgatóság rendelkezésére bocsájtassék.

Ferenc Salvator proklamációja. Ferenc Salvator főherceg cs. és kir. lovassági tábornok, az önkéntes egészségügyi vezérfelügyelője, a magyar vörös kereszt védnökhelyettese a magyar nem-

zethez a következő proklamációt intézi: Midőn erejében s önfeláldozásában megédzett hadseregünk a háború tizedik hónapjában döntő csapást készült mérni ellenségeinkre, szövetségben harminchárom évig társunk, Olaszország orvul támad reánk. Dicsőséges legyőzhetetlen hadseregünk, melynek soraiban a magyar nemzet pártját nem találó hősiességgel küzd, újabb harcok elé néz! Nem kételkedünk, hogy ezen újabb feladatunkat is, erőnk tudatában, Istenben és ügyünk igazában vetett hittel, hűséges szövetséges társunkkal egyetemben dicsőségesen fogjuk megoldani! Hála a nemzet hazafias áldozatkésségének. A magyar vörös kereszt egyletéhez oly gazdag adományok foytak be, hogy azok lehetővé tették az eddigi harcok ütötte sebek enyhítését, lehetővé tette azt, hogy a harcmezéjén vérüket ontott hősök nagy száma felgyógyultan a hadseregnek visszaadassék, sokan pedig a társadalom hasznos tagjaiként övéikhez térhessenek vissza. Ösmervén a magyar nemzet lelki nagyságát, azon kéréssel fordulok bizalomteljes hazafias áldozatkésségéhez, hogy a magyar vörös kereszt egylet emberbaráti törekvéseit ezentul kettőzött igyekvéssel iparkodjék elősegíteni, hogy felséges Urunk és Királyunk jelszava: „bizalmam az ősi erényben“ ezáltal is változatlan fényben tündököljön.

Sebesült ujvidékiek. *Götzl* Bertalan honvéddhadapród, aki a harctéren ismételten kitüntette magát és néhány nappal ezelőtt hadapróddá lépett elő, az északi harctéren ellenséges golyótól találva, nyakán megsebesülve Ujvidékre érkezett és helybeli kórházban gyógykezelés alatt áll. Aranyifjúságunk és sportfiatalságunk ezen rokonszenves tagjának sebesülése szerencsére csak könnyebb természetű és felgyógyulása előreláthatólag csak rövid időt fog igénybe venni. — *Kasovitz* Emil ugyancsak földink, az északi harctéren egy rohamnál szerencsére szintén csak könnyebben sebesült meg és jelenleg Ujvidéken kórházi ápolásban van.

Hadifoglyok a gazdasági munkánknál. Hogy a gazdasági érdekek a legmesszebbmenő támogatásban részesüljenek, a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg akként intézkedett, hogy ily munkák elvégzésére hadifoglyok magánbók részére 200-on aluli és pedig már 30-as vagy ennél nagyobb munkácsoportokban is kiadassanak, ha az őriztetől a munkaadó maga gondoskodik. Ilyen esetekben az eljárás is egyszerűbbé tétetett, amennyiben 30-tól 2008-ig terjedő főből álló munkácsoportok

kiadásáért közvetlenül a cs. és kir. katonai parancsnokságok (hadtestparancsnokság) intézkedhetnek s ennél fogva a vonatkozó kérések is közvetlenül a terület szerint illetékes katonai parancsnoksághoz nyújthatók be. A 200-nál nagyobb munkácsoportok azonban úgy mint eddig, ezentul is az illetékes főispánok ntján a honvédelmi, illetve hadügyminisztertől kérelmezendők. A részletes rendelkezéseket a hatóságok már megkapták.

Elesett ujvidéki hős. *Vujkovićs* Károly ujvidéki földink, legutóbb szabályai teletkönyvezető az északi harctéren hősi halált halt.

Egészségügyi jelentés a június 7—13-ig terjedő hétről. Bejelentettek e héten 3 vörhenyt, 2 difteriát és 7 kanyarót. Azonkívül június 7-én este megbetegedett Oláh-u. 35. sz. alatt *Begojev* Lázár 74 éves birkapásztor kolerában és június 8-án meghalt. Miután a ház többi lakói egészségesnek bizonyultak a ház a zárlat alól feloldatott. A környéken kolerát jelentettek *Törökbecséről*, *Kuláról* és *Palonáról*.

Az Ozmán Vörös Félhold Hivatalos levelezőlapjai. Az Ozmán Vörös Félhold Egyesület művészi kivitelű képeslevelezőlapokat készítettett és ezek közül néhány ezer darabot ingyen fölajánlott a Vörös Félhold támogatására alakult magyar országos bizottságnak. A levelezőlapok elvannak látva az Ozmán Vörös Félhold hivatalos bélyegzőjével és jelszavával. Ez utóbbi törökül így hangzik: *Vatana mukabbet jerailiraha muavenet, ami magyarul annyit tesz, hogy a hazának szeretet, a sebesülteknek segítség.* Minden egyes levelezőlap továbbá magánviselők török és magyar nyelven a következő ajánlást: *Az Ozmán Vörös Félhold Egyesülete hálából a nemes magyarr nemzetnek. A magyar bizottság elhatározta, hogy ezeket a rendkívül szép képeslapokat 20 filléres áron árúsítani fogja a Vörös Félhold javára. A bizottság kéri azokat a hazafias cégeket, melyeket tekintettel a nemes célra a lapokat árúsítani hajlandók, lépjenek érintkezésbe írásban vagy szóval az Országos Bizottság képviselőházi irodájával.*

A szerkesztésért ideiglenesen felel: **dr. Königstättler Ottó.**

Írtsuk a legyeket és szunyogokat!

A házi légy minden szennynek és fertőző anyagknak legjobb és közvetlen átvivője, az egészség legnagyobb ellensége. Terjesztő a gyermekek nyári hasmenését, az összes sebfertőző és genyerdést keltő bajokat (vérmérgezés), a typhus minden évben olyankor emelkedik legmagasabbra, amikor a legyek legjobban elszaporodtak. A legyek elszaporodását elősegíti a háztájékán házi szemét és trágya felgyülemése, mert a légyeték ezekben kelnek ki. Védekezzünk tehát a legyek ellen a szemét és trágya betenkent kihozásával, ha ez lehetetlen

ássuk el, vagy tartsuk le homokkal, földdel, mézporral hogy a légy hozzá ne férhessen és írtsuk legyfogókkal, légyaparral, gondos tisztasággal — amikor táplálékukat vonjuk el, a kifejődött legyeket.

Írtsuk a szunyogokat, a melyek a váltólázat (malaria) terjesztik. A szunyog petéit apró viztőcsák, nagyobb állóvizekben rakja le, a hol az álcák, mivel levegőre van szükségük közvetlen a víz felszínre allat tartózkodnak. Különösen jó alkalmuk van a szunyogoknak a nálunk minden háznál található esővízeshordókban tenyészni. Ne tőrjünk tehát házunkban, kertünkben viztőcsákat, töltsük fel azokat, az esővízes hordóban pedig akadályozzuk meg azzal a szunyogtenyésztést hogy a víz felületére néhány evőkanálnyi petroleumot töltsünk; az olajos petroleum a víz felszínén igen vékony olajhártyát hagy hátra, amely a szunyogálca előtt elzárva a levegőt, azt előli. A kifejlett szunyogok csipésé ellen szunyoghálóval és füstöléssel védekezünk. A váltólázás beteg gyógyítása baját, mert gyógyszerék által vére fertőzőképességét elveszti.

Ujvidék, sz. kir. város
főorvosi hivatala.

297. sz. 1915. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1914. évi 8871. számú végzése következtében dr. Géza Imre ügyvéd által képviselt *Klein Oszkár* javára 460 K s jár. erejéig 1914. évi május hó 8-án fogana-tosított kielégítés végrehajtás utján le- és feltűfoglalt és 1535 koronára becsült következő ingóságok, u. m. butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróság 1914. évi V. 842. számú végzése folytán 460 kor. tökekövetelés, ennek 1914. évi március hó 17. napjától járó 6^o/_o kamatai, 1/3^o/_o váltódíj és eddig összesen 101 koronában bírőilág már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Szentmiklós-utca 4. sz. a. 1915. évi június hó 19. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és feltűfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ujvidék 1915. évi június hó 6.

Horváth

kir. bir. végrehajtó

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Buza-tér 5. szám.

16800. 17004. szám

kig. 1915.

Hirdetmény.

Minthogy a kaszálási, aratási és cséplési munkálatoknak gyakorlott munkaerővel a kellő időben való zavartalan elvégzése mind közgazdasági, mind katonai szempontból elsőrendű feladat, ennél fogva a m. kir. honvédelmi miniszter ur f. évi június hó 8-án kelt 7256jelnöki 18. 1915. számú rendeletével értesít, hogy rendelkezés történt, hogy mind a közös hadseregbeli, mind a honvéd legénység abban a mértékben, amint azt a hadrakelt sereg részére szükséges pótlások késznlébe helyezése és a kiképzés megengedi, a kaszálási, aratási és cséplési munkálatokra 14 napra szabadságoltassék illetőleg a községeknél és birtokosoknak rendelkezésre bocsáttassék.

Szabadságolandók:

1) az önálló mezőgazdák illetőleg ilyenek hozzátartozói, de csak saját birtokukra illetőleg szüleik birtokára;

2) a mezőgazdasági munkások;

3) a lábodozó osztagoknál levő mezőgazdák és mezőgazdasági munkások csak abban az esetben szabadságolhatók, ha testileg a mezőgazdasági munka elvégzésére vagy mint birtokosok, illetőleg mint fölbirtokosok tisztviselői (gazda, intéző) a mezőgazdasági munka felügyeletére alkalmasak és a hadiszolgálatra való teljes alkalmasság visszazerzésére ezen munka teljesítése nincsen hátrányos befolyással, illetőleg a teljes alkalmasság visszazerzése nincsen veszélyeztetve.

Amennyire csak lehetséges, szabadságoltatni fognak, a hadiszolgálatokról és a népfelkelésről szóló törvény alapján igénybe vett munkások és más egyének is.

A szabadságot az illető katonának illetőleg munkások személynél a kihallgatáson (Rapporton) kell kérelmeznie.

A szabadságot a póttest (intézet stb.) parancsnoka engedélyezi.

A legénységet általában abba a községbe szabadolják, amelyben a saját bementése szerint legtöbb mezőgazdasági foglalkozást űzte.

A magyar szent korona országának déli részére csak addig a határvonalig engedélyeztetik szabadság, mely a Száva mentén Bosutig azután Martinci velük, Ruma, St. Pazova, St. Banovci, Ferencchalom, Temesmiklós, Oravics, Mehádia irányban húzódik.

Szabadság nem fog engedélyeztetni a zagrebi honvéd kerületben a Vrbovszko-Ogolin-Szlunji vonalól délkeletre.

A szabadság kezdete később fog közhírré tétetni.

A mezőgazdákknak és mezőgazdasági munkásoknak egyenkénti szabadságolásán kívül a kaszálási, aratási és cséplési munkálatoknak elvégzésére 20 katonából álló munkáscsoportok is fognak alakítani.

Ezek a munkáscsoportok, erőlyes és megbízható altiszt vezetés alatt, községeknél és egyes föld- és birtokosoknak rendelkezésére bocsáttatnak.

A községek a munkáscsoportokat a saját, mint erkölcsi testületnek tulajdonában levő földek, valamint a harctéren levő mezőgazdák ingatlanaihoz megműveltetésére igénybe vehetik, ha szükséges munkaerő hiányzik.

A munkáscsoportoknak kirendelése iránti kérvény ahoz a legközelebbi állomásparancsnokhoz intézendő ahol a póttest van.

A birtokosoknak erre vonatkozó kérvénye a községi előjárásnak illetőleg a városi hatóság által látamozandó.

A munkáscsoportoknak és a melléjük adott altiszteknek elszállásolása és ételmezése a munkáscsoportot igénybe vevő község vagy birtokos feladata.

Az ételmezést a munkaadó a munkáscsoportnak a póttest által eziránt utasított altiszte által átadandó ételmezési pénzért tartozik teljesíteni.

Az ételmezési pénz átvétele nyugtázandó.

A munkáscsoport tagjainak valamint az azok mellé felügyelet céljából kirendelt altiszteknek a munkaadó mindégnyik munkanapért a helyi szokásos napszámtnak megfelelő munkapótdíj járandóságot tartozik kifizetni.

Az utazási költségek a munkaadót nem terhelik.

Azon célból, hogy a munkáscsoportnak szabadságolásával biztosított munkaerők minél teljesebben legyenek értékesíthetők, felhívom a mezőgazdákat és birtokosokat, hogy munkásszükségleteiket összeírás végett a városi tanács katonaiügyi osztályánál azonnal jelentsék be, mert ez által lesz a hatóság abban a helyzetben, hogy a jelentkező ilyen munkáscsoportokat a munkaalkalmakról, a munkaadókat pedig a munkások számáról tájékoztathassa és így a cél megvalósíthatását legalkalmasabban biztosítsa.

Kérvények beadása mellőzendő.

Ujvidék, szab. kir. város tanácsa, 1915. évi június hó 13-án.

Profuma Béla s. k.

polgármester.

○○○○○○○○○○○○○○○○

Georgjević M. és Társa
vaskereskedő cégnek Ujvidéken
egy fiatalabb segédre van
szüksége, a ki azonnal
beléphetne. 3-3

○○○○○○○○○○○○○○○○

□□□□□□ □□□□□□
K É T
K É T SZOBÁS

különbejáratu butorozott lakás KIADÓ, —
irodának is igen alkalmas.

Ferenc József-tér 1 sz.

I. emelet.

□□□□□□ □□□□□□

MEGVÉTELRE KERESTETIK
egy jól felszerelt, főleg szép-irodalmi művekből álló
könyvtár.

Ajánlatok a kiadóhivatalban adandók le.

ELADÓ HÁZ.

Forgalmas helyen fekvő ház vízvezetékkel ellátva, mely két nagyobb és egy kisebb lakásból áll, olcsón eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

A háboru tartama alatt kellemes tartózkodást nyújt DARÚVÁR-FÜRDŐ

SLAVONIA. Déli-vasut állomás hol jelenleg a viszonyok kivételesen kedvezőek. A háboru zajától és fertőző betegségektől teljesen megkímélve, kellemes csend uralkodik és a gyönyörű park aduilet és pihenést nyújt. Az összes gyógykurák a normális viszonyoknak megfelelőleg eszközölhetők.

Jutányos szoba és fürdőáruk; a fürdőszállodában elsőrendű konyha kedvező árak mellett.

Azon híresztelések, mintha a fürdő katonaság által zsúfolva volna, nem felelnek meg a valóságnak, mert jelenleg mindössze néhány katonatiszt időzik itt, míg a vöröskereszt egylet itteni fiókja által kezelt katonaság az uradalmi kastélyban van elhelyezve. Prospektust kívánatra küld a fürdőigazgatóság.

TETÜPOR!

Pedikrol

tartalmaz 3% kresoit, mit a porosz belügyminiszter is legjobbnak minősít. — Kiütéses, tüfusz megállítására legbiztosabb. Kapható tábiori csomagolásban I koronáért. — Gyári iroda: „Pedikrol művek” Budapest, Aréna-ut 68. szám. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. 9-10

Rövidáru nagykereskedésbe azonnali belépésre kerestetik egy hadmentes intelligens könyvelő, ki magyarul, németül horvátul ír és beszél és gépirásban, valamint az összes irodai teendőknél jár-tas s a kettős könyvelésben megbízható.

MEGKERESÉSEK A KIADÓHIVATALBA KÉRETNEK.

KÉT EGYMÁSBA

nyiló, szépen butorozott

SZOBA

azonnalra bérbe kerestetik.

Ajánlatok a lap kiadóhivatalába kéretnek.